Kaapon Kaiku
IV/2012

18. vuosikerta

http://www.rikantila.fi

SISÄLLYS

Puheenjohtajan palsta **3**
Hyvä Suomi! **3**
Hyypän laavu **5**
Sputnik Rikantilaankin **8**
Mansikkamäen Elina on saatavilla nyt myös romaanina! **9**
Huapikka **11**
Jouluristikko **12**

Julkaisija: Rikantilan koulun kyläyhdistys yhteistyössä Eurajoen kunnan Kulttuuritoimen kanssa www.rikantila.fi

Painos: n. 155 kpl

Ilmestymisajankohdat: I Maaliskuu, II Kesäkuu, III Syyskuu, IV Joulukuu

Tilaushinta kotimaahan: 7 euroa/vuosikerta

TOIMITUS

RIKANTILA:
Tauno Perkiö
Nurkintanhuva 26
27150 LAPIJOKI
puh: 8682602
matkapuh: 044 7103311
sähköp: tauno.perkio@samk.fi

SAARI:

LUTTA:
Miikka Paassilta (päätoimittaja)
Mauno Paassilta (lehden tilaukset)
Rikantilantie 25
27100 EURAJOKI
puh: 8682647
sähköp: manu47@dnainternet.net

RITAVUORI:
Ari Toivonen
Ritavuorentie 99
27150 LAPIJOKI
puh: 8682841
sähköp: Ari.Toivonen@oras.com

RIKANTILAN KOULUN KYLÄYHDISTYKSEN JOHTOKUNTA V. 2012

PUHEENJOHTAJA

Tarkki Ilpo	050-3034827	Kinnontie 30	27150 Eurajoki

JÄSENET

Tarkki Hannu	050-3449625	Kinnontie 31	27150 Eurajoki
Jasu Hannele	050-4079608	Lutta	27100 Eurajoki
Kiikola Heidi	040-7043458	Lapintie 431A	27100 Eurajoki
Väisänen Eila	045-1327004	Rikantilantie 418	27150 Eurajoki
Luotonen Ossi	044-5691708	Saarentie 162	27150 Eurajoki
Korkeakoski Jenni	050-3445166	Rikantilantie 342	27150 Eurajoki
Hassinen Kirsi	040-5074843	Saaren kylätie 10	27150 Eurajoki

KOULU

Koulu	(02) 8682611	Rikantilantie 194	27150 Eurajoki
Kares Minna-Mari	044-3124611		

PUHEENJOHTAJAN PALSTA

Kyläyhdistyksen työntäyteinen vuosi alkaa olla joululauluja vaille valmis. Suurin projekti on ollut Hyypänvuoren luontopolku ja laavu. Kiitokset kaikille tukkeja lahjoittaneille ja erityisesti laavun veistäjille *Juhani Karekselle*, *Kari Mäkelälle* ja *Markku Kiikolalle*, jotka tekivät yhteensä 400 tunnin urakan, sekä kaikille muille talkoisiin osallistuneille. Avajaisia vietettiin 21.10.2012 kauniissa syyssäässä. Paikalla kävi yli 60 henkeä. Kiikolan Markun laatima tehtävärata sisälsi kymmenen visaista kysymystä, joihin ei tullut yhtään täydellistä vastausta. Nokipannukahvi ja makkara maistui kävijöille.

Luontopolulle ja laavulle toivotaan runsasta käyttöä. Laavun varustukseen kuuluu nuotiopaikka, kahvipannu, polttopuita, makkaratikkuja ja istuma-alusia sekä kompostoiva puusee. Puuseen kustannuksiin Ravakan lisäksi osallistuivat Posiva OY ja Eurajoen kunta kylärahalla. Kiitos tuesta!

Unohtaa ei voi myöskään *Luotosen Ossin*, *Suomisen Topiaksen* ynnä muiden jääkiekkokaukalon laajennusta. Nyt on tilaa luistella ja ”isot pojat” saavat lätkänpeliin vähän enemmän vauhtia. Kentällä luisteltiin jo 3. joulukuuta; hyviä luisteluhetkiä kaikille.

Syyskokouksessa valittiin uudeksi puheenjohtajaksi *Heidi Kiikola* ja johtokuntaan *Hannele Jasu*, *Jenni Korkeakoski*, *Marja Vaahensalo* uusina sekä *Kirsi Hassinen*, *Ossi Luotonen*, *Hannu Tarkki* ja *Ilpo Tarkki*. Toiminta on aika lailla entisen kaltaista. Kyläillat siirtyvät joka kuukauden ensimmäiseen maanantaihin. Keväämmällä varmaan rupeamme viettämään laavuiltoja.

Toinen puheenjohtajakauteni päättyy vuoden vaihteessa ja Heidin kausi alkaa. Uudet tuulet puhaltavat toiminnassa.

Kiitos kaikille toiminnassa mukana olleille mukavista hetkistä! Toivotan hyvää joulunaikaa ja toiminnallista uuttavuotta.

— *Ilpo Tarkki* —

HYVÄ SUOMI!

Rikantilan koulun oppilaat esittivät musikaalia ”Hyvä Suomi” koululla sunnuntaina 2.12. ja maanantaina 3.12. Seuraavassa 5.–6.-luokkalaisten mielipiteitä musikaalin tekemisestä ja esittämisestä.

Musikaalia harjoiteltiin ARTS-tunneilla (taito- ja taideaineiden yhdistelmätunti) kaksi tuntia viikossa. Musikaalin valmistelu ja harjoittelu aloitettiin syyskuun alussa. Suunnittelu

aloitettiin lukemalla itsenäisyyspäivään liittyviä koululaisnäytelmiä. Niistä haettiin yhteensopivia osia ja päädyttiin neljään näytelmään nimiltään:

1. Tarinaa Suomen presidenteistä (kirj. *Seija Hintsanen*)
2. Yhteiskuntaopin tunti (kirj. *Seija Hintsanen*)
3. Itsenäiset (kirj. *Pauli Väntönen*)
4. Hyvä Suomi! (kirj. *Maija-Liisa Dieckmann*)

Opettaja jakoi roolit ja nivoi repliikeillä näytelmät yhteen. Ensimmäisessä esityksessä kaksi oppilasta olivat pitävinään tietokilpailua Suomen presidenteistä. Opettaja täydensi tietoja presidenteistä. Kakkosryhmä voitti kilpailun puolella pisteellä. Toisessa esityksessä tehtiin ryhmätöitä liittyen Suomeen. Hauskoja kohtia oli esityksessä mm. se, kun Mika-oppilas (*Juho Kuusisto*) lauloi epävireessä *Kuoppamäen* Sinistä ja valkoista. Kolmannessa esityksessä oppilaat miettivät itsenäisyyttä ja suunnittelivat ohjelmaa siitä koulun juhlaan. Näytöksessä alaluokkalaiset esittivät Suomi–Ruotsi-jääkiekkopelaajia. Kohtaus oli hauska. Lopuksi Timppa-oppilas (*Janne Lehtimäki*) tuli muistuttamaan muita jääkiekkomaa-ottelusta ja kaikki lähtivät matsiin. Neljännessä näytöksessä vanha kärttyinen entinen rehtori (*Jere Peltomaa*) oli sijaisena ja piti maantietoa. Lopulta kaikki muut joutuivat nurkkaan paitsi Anu-oppilas (*Maria Korkeakoski*). Höperö opettaja pyysi lopuksi kaikki takaisin paikoilleen ja pyysi oppilaita näyttämään kartalta Runebergin. Musikaali päättyi yhteislauluun (Maamme-laulu) sekä piparkakkutaloarpajaisiin.

Ruotsi–Suomi-maaottelu käynnissä. Pelaajat: Jemina Elo (esikoulu), Viljami Vaahensalo (1.lk), Juho Elo (1.lk), Ville Hassinen (1.lk), Daniel Korkeakoski (2.lk) ja Essi Tarkki (2.lk)

Musikaalin laulut ja esittäjät:

- Presidenttilaulu (Jaakko Kulta uudelleen sanoitettuna) laulu 3.–6.lk
- Sininen ja Valkoinen, laulu Jere Peltomaa
- Siniristilippumme, laulu Maria Korkeakoski, *Noora Tarkki*, *Emma Virtanen*

- Olen Suomalainen, laulu 0–6.lk
- Den glider in, laulu 0.–6.lk
- Arvon mekin ansaitsemme, laulu 0–2.lk
- Maamme-laulu, yhteislauluna

Meidän mielestämme ensimmäinen esitys onnistui parhaiten. Hankalin esitys oli maanantain päivänäytös muiden koulujen oppilaille (Sydänmaa ja 3.–4. lk Lapijoelta), sillä he eivät ymmärtäneet kaikkia hauskoja kohtia musikaalista, koska olivat niin nuoria. Musikaalin harjoitteleminen oli hauskaa ja sitä tehtiin ahkerasti. Musikaalilippu- ja piparkakkutalo-arpajaistulot talletetaan luokkaretkitilillemme. Musikaali-projekti toi mukavaa vaihtelua koulutöihin. Näytteleminen oli kivaa. Tylsintä oli harjoittelun alkuvaihe, kun harjoiteltiin vuorosanoja. Olemme sitä mieltä, että musikaaleja kannattaa järjestää myös jatkossa, tulemme silloin varmasti katsomaan!

— Kirjoittaneet 5.–6.lk:n oppilaat Maria Korkeakoski, Noora Tarkki, Emma Virtanen, Juho Kuusisto, Jere Peltomaa, Janne Lehtimäki ja Oskar Järvenpää —

HYYPÄN LAAVU

Alussa olivat hirret, vara, harppi, taltta, moottorisaha, Teppo ja Jussi.

Reilu vuosi sitten syksyllä 2011 pidettiin kyläyhdistyksen kokous Rikantilan koululla. Yhtenä kokouksen aiheena oli luontopolku ja sen parantelu. Tilaisuudessa oli mukana Maaseudun

Kehittämisyhdistys Ravakan edustaja. Ravakka on yhdistys, joka tukee tällaisia kyläyhdistysten talkoovoimin tehtyjä hankkeita rahallisestikin. Luontopolun ”isällä”, *Kiikolan Markulla* oli mielessä laavu ja paikkakin melkein katsottuna suunnilleen polun puolimatkan krouvin paikkeilla. Niinpä päätettiinkin tehdä talkoovoimin laavu. *Perkiön Tauno* antoi rakennusluvan metsäänsä lähelle Hyypänvuorta ja oli katsonut sitä varten hienon paikan. Tästä suurkiitokset Taunolle.

Tämän vuoden kevättalvella järjestettiin suunnittelukokous koululla. Silloin hahmoteltiin laavun mitat ja päätettiin pyytää yhdistyksen alueella asuvilta metsänomistajilta lahjoituksina, tarvittavat tukit. Puutavaraa saatiinkin yllin kyllin. Parhaimmat kiitokset siitä lahjoittajille. Toukokuun alkupäivinä *Jaakkolan Tuomo* ja *Tarkin Ilpo* kuljettivat tukkipuut tulevan laavupaikan lähellä olevalle lanssipaikalle. Parin päivän päästä n.15 hengen innokas talkooporukka ryhtyi kuorimaan tukkeja. Pari iltaa ja puolikas päivää meni siinä touhussa. Joku talkooporukasta tosin väitti, että olimme hirsimiesten ammattikielellä aisanneet hirret. Aisaaminen on kuulemma vasta kuorimisen esiaste. No joka tapauksessa me olimme hyvin tyytyväisiä aikaansaannoksiimme ja jätimme kuoritut puut hyvin telottuina kuivumaan.

Toukokuun lopun ja kesäkuun alun muutamina päivinä raivausporukka Markun johdolla paranteli polkua ja rakensi yhden sillankin valtaojan yli.

Ilpo ajoi puutavaran laavupaikan viereen 16.08. Muutaman päivän kuluttua (20.08) tasoitettiin pohja ja aseteltiin harkkotiilet ”sokkeliksi”. Seuraavana päivänä (21.08) neljän miehen porukka aloitti varaamiset ja salvomiset. Otsikon alla oleva kuva kertoo paljon enemmän kuin sata sanaa. Rakennusporukassamme *Haapasen Teppo* edusti nuoruutta, voimaa ja notkeutta. *Mäkelän Kari*, *Kiikolan Markku* ja minä taas huomattavasti varttuneempaa, kankeampaa ja ”kremppaisempaa” tyyliä. Meillä kolmella ”vanhalla parralla” oli kuitenkin yksi yhteinen nimittäjä. Voimme melkein joka arkipäivä olla koko päivän veistohommissa. Kiitettävän hyvin ehti Teppokin työvuorojensa välillä rakennuspuuhiin.

Taisin olla ainoa porukasta, joka oli hiukan yritellyt omin päin opetella hirsirakentelua. Nurkkasalvokset teimme yksinkertaisella koirankaula/ämmännurkkasysteemillä eli vain alapuoli kaulattiin. Työ ei sujunut millään urakkavauhdilla. Mikään puu ei sopinut heittämällä paikalleen. Vähitellen laavu kuitenkin nousi korkeutta.

Jo ensimmäisenä päivänä teimme nuotiopaikan, jonka äärellä pidettiin päivittäin taukoja, juotiin kahvit ja paistettiin makkarat. Makkaraa tulikin syötyä oikein metrikaupalla. Nuotion äärellä juteltiin niitä näitä, useimmiten hymyssä suin. Porukassa kun ei sattumoisin ollut yhtään tuppisuuta. Alkuaikoina *Kiikolan Eero* kävi kerran päivässä katsomassa meitä, vähän niin

kuin ”rakennustarkastajan” ominaisuudessa. Eikä hän kauaa malttanut katsella meidän rakenteluamme, vaan liittyi joukkoomme varsinaiseksi rakentajaksi. Se sattuikin juuri osuvasti, sillä Tepolla alkoi olla työkiireitä yhä enemmän.

Sähköä tarvitaan nykyisin kaikkialla. Onneksi Mäkelän Kari ja Markku toivat työmaalle agregaatit jotka toimivat erinomaisesti. Niillä pystyttiin pyörittämään porakonetta, ”rälläkkää”, naulapyssyä ja betonimyllyä.

Vihdoin n. 500:n työtunnin jälkeen laavu alkoi olla viittä vaille valmis.

Kiikolan veljekset ja Mäkelän Kari tuumailevat, että alkavat olla loput ”torossa”.

Hassisen Mika, Tarkin Ilpo ja Hannu pystyttivät lähistölle hienon kompostoivan kuivakäymälän. Kari Mäkelä teki upean ja kätevän grillin, jossa voi keittää kahvit, paistaa makkarat, ja jos on paistinpannu mukana, paistaa pihvitkin. Kiitos kaikille talkoissa olijoille. Tervemenoa luontopolulle ja laavulle.

— *Juhani Kares* —

Edellisessä numerossa esitetyn ajatuspähkinän ratkaisu:

$0{,}99999\ldots = 1$ pitää paikkansa, kun desimaaliluku on päättymätön. Asian voi ajatella niin, että ykkösen ja 0,99999…:n erotus käy aina sitä pienemmäksi, mitä enemmän yhdeksikköjä on. Kun yhdeksikköjä on rajaton määrä, erotus on nolla, joten saatu tulos on oikein.

SPUTNIK RIKANTILAANKIN

Neuvostoliitto yllätti koko läntisen maailman lähettämällä 4. lokakuuta 1957 maata kiertävälle radalle maailman ensimmäisen satelliitin, Sputnik-1:n. Sputnik oli halkaisijaltaan noin 60 senttimetrin kokoinen alumiinipallo, joten se heijasti auringonvaloa hyvin ja näkyi pilvettömällä yötaivaalla liikkuvana valopisteenä, tekokuuna, kuten siihen aikaan sanottiin. Sputnik kiersi maapallon ympäri noin puolessatoista tunnissa, joten sen liikkeen näki selvästi tähtitaivasta vasten.

Tekokuuta mentiin illalla pihalle katsomaan. Radiouutisissa oli kerrottu, mihin kellonaikaan se olisi nähtävissä. Muistan olleeni kotiväkeni kanssa pihalla ja muistaakseni lännen ja pohjoisen välisellä taivaalla yksi valopiste liikkui hitaasti. Toisaalta muistan ajatelleeni koiraparkaa, joka matkasi tekokuun mukana, mutta Laika-koiran reissu tapahtui myöhemmin Sputnik-2:n mukana. Sputnik-2 lähetettiin matkaan marraskuussa samana vuonna, joten saattaa olla, että olinkin tätä tekokuuta katselemassa.

Rikantilan ja Lutan 50-luvun nuoret miehet, Antti, Mauno ja Pekka olivat myös innostuneita Sputnikista. He muistelivat tapausta ja siitä keksimäänsä kepposta tänä syksynä:

”Lehdessä olleen aikataulun mukaan mekin tiirailimme taivaalle josko näkisimme Sputnikin. Olimme kylätiellä nojailemassa polkupyöriimme. Joku meistä kolmesta huomasi aidan vieressä kuutamossa kiiltävän ämpärin, josta oli pohja pudonnut pois. Tästä syntyi idea omasta ”Sputnikista”. Ei muuta kun Antti asialle ja kiipeämään ämpärin kanssa kuusen latvaa kohti. Toiset jännäsivät tiellä ja jakelivat neuvojaan, miten pujotetaan pohjaton ämpäri kuusen latvaan. Sinne jäi ämpäri pysyvästi latvaan paikalleen, josta kukaan ei ottaisi sitä pois kaatamatta kuusta. Niin meillä kiilteli oma ”Sputnik” rikantilalaisten ihastukseksi ja toisten vihastukseksi takuuvarmasti joka ilta tähän päivään asti.”

Neuvostoliiton Sputnikit putosivat aikanaan alas ja paloivat ilmakehässä poroksi, mutta Rikantilan Sputnik on yhä paikoillaan suuressa kuusessa Rikantilantien varressa Nurkintanhuvan tienhaaran lähettyvillä. Kuusen latva on kasvanut 55 vuodessa kymmenisen metriä ämpärin läpi, eikä ”Sputnikia” oksiston seasta noin vain erota, ellei osaa etsiä sitä oikeasta puusta.

— *Helena Heinonen* —

Mansikkamäen Elina on saatavilla nyt myös romaanina!

Kun kirjoitimme näytelmää, joka esitettiin viime kesänä Kuivalahden kesäteatterissa, monet juonenkäänteet, päähenkilöiden henkinen kasvu ja kylän muut henkilöt ja tapahtumat piti sivuuttaa. Ne nousivat esiin mielikuvituksesta jo näytelmää kirjoittaessa, mutta tarina ei sallinut niiden käyttämistä.

Tästä syntyi ajatus romaanin kirjoittamisesta.

Niille, jotka eivät ole nähneet näytelmää, kerromme tässä lyhyesti kirjan/näytelmän alusta. 17-vuotias Elina menettää rakastettunsa Oskun sotaan ja huomaa odottavansa lasta. Kyläyhteisön ja vanhempien paine käy sietämättömäksi, mutta viime hetkellä apu tulee odottamattomalta taholta.

Kirjassa kuvataan Elinan kasvua arasta torpan tytöstä ison talon emännäksi. Naiseksi, joka käsittää, että vain hän itse tekee itsensä onnelliseksi, olosuhteista huolimatta.

Kirja on samalla kuvaus kotirintaman elämästä jatkosodan aikana, kuvitteellisen eurajokelaisen kylän näkökannalta nähtynä. Tämä on myös rakkaustarina, mutta

sellainen suomalainen, jossa rakkaus tulee huomaamatta, hiipimällä, ilman suuria tunnekuohuja.

Jokainen lukija varmasti löytää oman näkökulmansa kirjasta. Vaikka kirja on kirjoitettu lähinnä naislukijoita ajatellen, niin varsinkin juonen edetessä miesnäkökulma korostuu. Kirja keskittyy Elinan tarinaan, mutta paljastaa myös kirjan miesten, Juuselan Markun ja Mustikkalan Oskun, ajatukset ja tunteet.

Kirjan dialogi käydään pääasiassa Eurajoen murteella, ja Mansikkamäen Elina onkin ensimmäinen romaani, jossa tätä murretta on käytetty.

Kirjassa esiintyvä Poskiparran perhe, joka on Säkkijärveltä, ”puhuu” Karjalan murretta. Tämän murteen suhteen käytimme kirjailijan vapautta. Kirjoitimme Poskipartojen puheen yleisellä karjalanmurteella, lähinnä sellaisella, jota Marja on kuullut sukulaistensa puhuvan.

Muutama oikeastikin Eurajoella elänyt henkilö vilahtaa kirjassa: rovasti *Suojamaa*, kätilö *Kerttu Kivi* ja kunnanlääkäri *Pekka Leikkaa*.

Kirjaa voi ostaa: Leena Falttu, puh. 044 9910075, paulee@jippii.fi tai Marja Hiltunen, puh. 040 717 0221, hiltunen.marja@gmail.com. Kirjan hinta kirjoittajilta ostettuna on 25 €, ja siinä on 376 sivua.

Kirja on saatavilla myös Säästöpankin Eurajoen konttorista, kirjakaupoista ja kustantajan nettisivuilta http://www.nordbooks.net.

Toivotamme miellyttäviä lukuhetkiä Mansikkamäen Elinan parissa!

— *Leena Falttu* ja *Marja Hiltunen* —

Jääkiekkokaukalon hoitovuorot talvella 2012–2013:

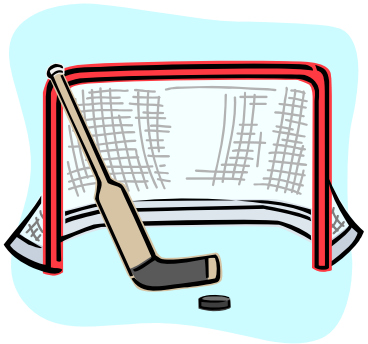

Lutta:	viikot 46, 50, 2, 6, 10
Rikantila:	viikot 47, 51, 3, 7, 11
Saari:	viikot 48, 52, 4, 8, 12
Köykkä, Ritavuori, Vaimala:	viikot 49, 1, 5, 9, 13

Huapikka

Aikasi aattoaamust.
Nuakkuvaine kylä.
Pehmiä hunnun peitos.
Piänis huapikkois.
Ilone, köykäne kahin.

Portinpiäle lumise puska.
Lavastu polku.
Hämyse lyhry.
Aitanurkal.
Kuistintrapul.
Kamarin klasin kyntlä.

Ulko-ove narin.
Eteise korkkia trapu.
Harmanpunase räsymatta.
Porsto kraakuvartine luut.
Täysnäine puukori.
Jääkukkase klaseis.

Tuva hella hönkäys.
Otta piäne lähelles.
Karhian käre hipasu.
Pyhke ottatuka silmilt.
Piäne huapikka hyrise.

Kamarin kakluuni
vallaton valu.
Enkelkellon kilin.
Piironki päällise valokuva.
Papa naoravaine naam.

Punase, makkia omena.
Pehmi riiskryynpuur.
Mailma paras väskynsop.
Piäne huapikka maiskutta.

Ulko-ove narin.
Pakane jaku al.
Lavastul polkul.
Pehmiäl hankel.
Piäne huapikka huakka.

Lämmintä ja muistorikasta Joulunaikaa.
Hyvää Uutta Vuotta 2013!

— Kastehelm —
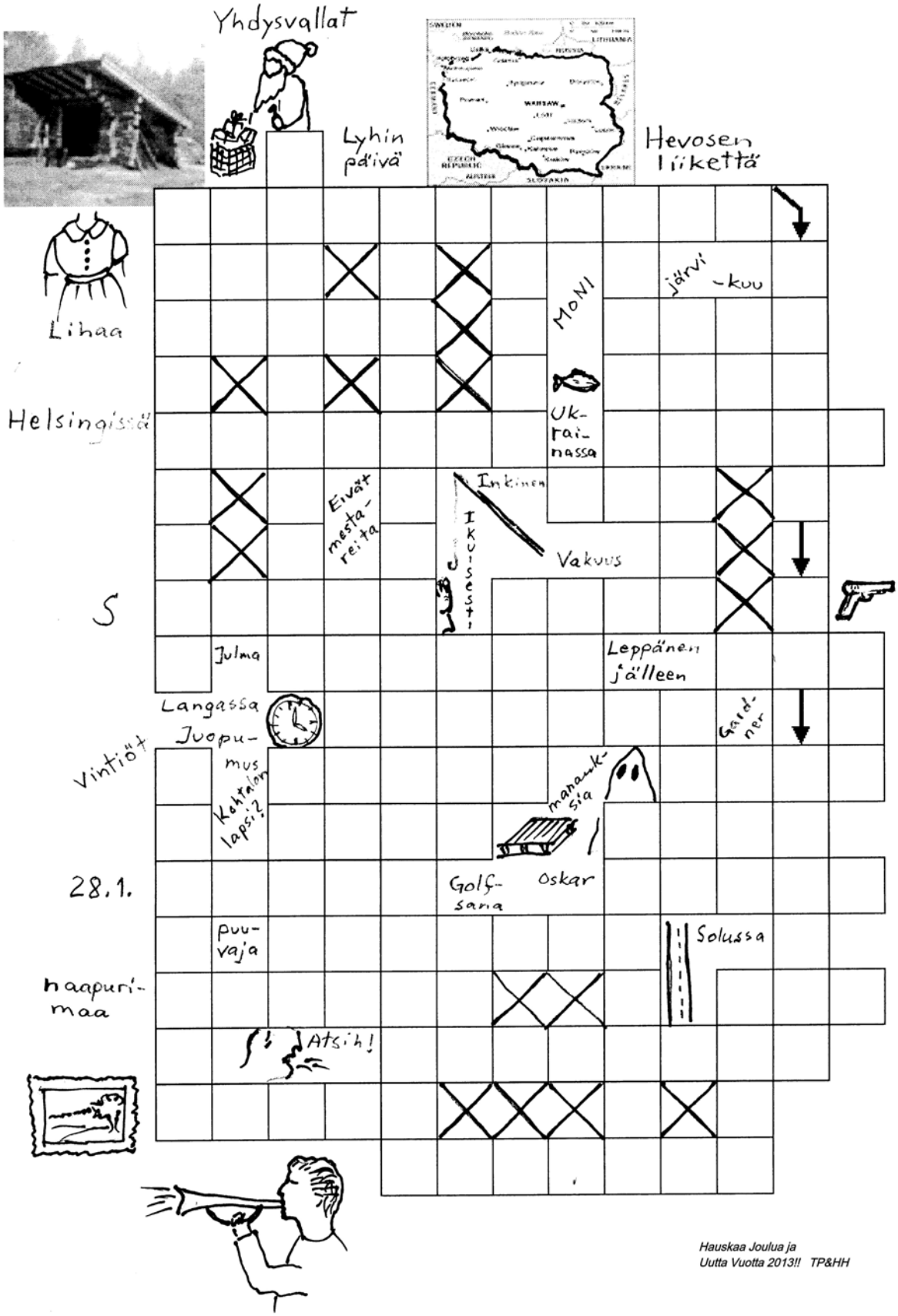
JOULURISTIKKO